

Kriterier för tingsrättens uppdragslistor

Riktlinjer



1. Allmänt om tingsrättens uppdragslistor

Vem som förordnas av tingsrätten för ett uppdrag som t.ex. offentlig försvarare eller målsägandebiträde, avgörs i varje fall av den enskilde beslutsfattaren. De personer som förordnas ska vara lämpliga för uppdraget. Tingsrättens huvudsakliga ansvar är att se till att de misstänktas, tilltalades, målsägandenas, barnens och övriga aktörers intressen av att få kvalificerad juridisk hjälp tillgodoses. Det intresset är överordnat juristernas intresse av att få förordnanden.¹

Syftet med uppdragslistorna är att uppdragen över tid ska fördelas jämnt mellan de som förekommer på listorna. Uppdragslistorna är ett internt arbetsredskap där tingsrätten har de personer som bedöms kunna förordnas för olika typer av uppdrag. Det förhållandet att en person inte förekommer på en förordnandelista hindrar inte att personen ändå förordnas, t.ex. om en part begär det. Tingsrätten har ingen skyldighet att föra några uppdragslistor. Tingsrättens beslut att föra upp eller av en person från de olika uppdragslistorna är inte ett överklagbart beslut.²

Tingsrätten har sju olika listor – (i) offentlig försvarare, (ii) målsägandebiträde, (iii) särskild företrädare för barn, (iv) boutredningsman/skiftesman, (v) bodelningsförrättare, (vi) god man enligt föräldrabalken/ äktenskapsbalken/ samäganderättslagen och (vii) konkursförvaltare. Tingsrätten har vidare en särskild lista för offentlig försvarare med häktningsjour. Slutligen antecknar tingsrätten anmälningar från personer som kan vara medlare enligt föräldrabalken.

Ett förordnande från tingsrätten innebär att personen har bedömts som lämplig av tingsrätten för uppdrag av det slag som listan avser. Därför ställer tingsrätten vissa minimikrav samt utgår från vissa kriterier vid bedömningen av om en person ska finnas med på någon av tingsrättens olika förordnandelistor.

Lämplighetsbedömningen avseende varje enskilt uppdrag görs av beslutsfattaren. Det kan innebära att det i mål som exempelvis avser allvarlig, ovanlig eller komplicerad brottslighet samt i mål med unga personer kan förordnas en advokat med särskild erfarenhet oberoende av tidigare fördelning. Förordnanden i mål av detta slag ska ske med beaktande av att uppdragen ska fördelas jämnt och rättvist.

En beslutsfattare är alltid fri att bedöma att en person inte är lämplig för ett visst uppdrag trots att personen finns upptagen på den aktuella uppdragslistan eller att en person är lämplig trots att denne inte förekommer på listan.

Ändras förutsättningarna i något hänseende som är av intresse för de krav och kriterier som anges nedan ska detta omgående anmälas till tingsrätten. Ändrade kontaktuppgifter ska också anmälas omgående, liksom förhinder för någon som förekommer på listan att under viss tid åta sig uppdrag.

¹ JO-beslut 2014-12-19, dnr 3586-2013.

² Jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden den 22 juni 2020 i mål nr 2858-19 och 2859-19.

2. Anmälan till uppdragslistorna m.m.

Den som vill föras upp på någon av uppdragslistorna anmäler detta via tingsrättens hemsida.

Anmälningarna till uppdragslistorna behandlas inte löpande. Som utgångspunkt hanterar tingsrätten inkomna anmälningar om att föras upp på listorna en gång per månad.

3. Borttagande från uppdragslistorna

Den som inte längre önskar vara uppförd på någon av tingsrättens uppdragslistor har rätt att omedelbart bli avförd.

Kritik från allmänheten, huvudmän, domstol och andra myndigheter eller tingsrättens anställda kan innebära att en person tas bort från förordnandelistorna.

Uteslutning, varning eller erinran från advokatsamfundet medför i allmänhet att en person tas bort från förordnandelistorna, även om de grundläggande kraven enligt punkten 5 uppfylls.

Innan en person tas bort från en uppdragslista ska personen beredas tillfälle att bemöta de synpunkter eller annan information som aktualiserat frågan om borttagande.

4. Bedömning av anmälan

Det är upp till anmälaren att visa att denne uppfyller tingsrättens krav och kriterier, såsom relevant utbildning och erfarenhet. Exempel på relevanta erfarenheter är notarietjänstgöring och tidigare erfarenhet från uppdrag som ombud eller biträde. Tingsrätten efterforskar inte referenser. Den som vill ange en referens ska ange namn och kontaktuppgifter.

Chefsrådmännen på tingsrätten ges möjlighet att yttra sig över anmälan.³ Den chefsrådmann som anser att det finns anledning att anmärka mot personens lämplighet för uppdraget ska ange anledningen till detta.

Därefter görs en lämplighetsbedömning av lagmannen där bl.a. chefsrådmännens yttranden vägs in. Om synpunkter framkommer som gör att personens lämplighet för aktuell uppdragslista kan ifrågasättas kan det medföra att personen inte förs upp, trots att uppställda formella kriterier är uppfyllda. Om inget särskilt framkommer av chefsrådmännens yttranden, av det underlag som anmälaren själv har lagt fram eller av i övrigt för tingsrätten kända förhållanden gäller kraven i punkterna 5 och 6.

5. Grundläggande krav

Personer som förekommer på tingsrättens olika förordnandelistor ska till en början uppfylla följande krav.

³ För konkursförvaltare och medlare enligt föräldrabalken gäller särskilda rutiner, se punkten 6.

- Verksamhetsort med bemannat mottagningskontor inom Helsingborgs tingsrätts domsaga⁴;
- Kunna nås per telefon eller e-post för snart besked om det aktuella uppdraget kan tas;
- Även i övrigt använda sig av och bevaka telefon och e-post;
- Avlagd för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov (juristexamen, tidigare jur. kand.)⁵; och
- Ansvarsförsäkring.

6. Särskilda krav för olika uppdragslistor

För enskilda uppdragslistor gäller följande krav.

Offentlig försvarare:

- Advokat

Målsägandebiträde:

- Advokat, eller
- biträdande jurist på advokatbyrå som antingen är notariemeriterad eller har varit anställd som biträdande jurist vid advokatbyrå under minst tolv månader.

Särskild företrädare för barn:

- Advokat, med erfarenhet av arbete med särskild inriktning mot humanjuridik, familjemål eller våld i nära relationer, eller
- biträdande jurist på advokatbyrå som antingen är notariemeriterad eller har varit anställd som biträdande jurist vid advokatbyrå under minst två år, *och*
- visat särskild lämplighet för uppdraget på grund av dels kunskap om och erfarenhet av arbete med humanjuridik, familjemål eller våld i nära relationer, dels personliga egenskaper.

Offentlig försvarare med häktningsjour:⁶

- Advokat sedan minst tre år;
- förordnad i och erfarenhet av alla typer av brottmål;
- visat särskild lämplighet för uppdrag som offentlig försvarare; och
- inte finns med på häktningsjourlista vid annan domstol.

⁴ Kravet gäller inte för att bli uppsatt som medlare enligt föräldrabalken. Kravet innebär inte att man inte får ha flera verksamhetsorter. Verksamhetsorten ska framgå av advokatsamfundets hemsida och eventuell egen hemsida. Med bemannat mottagningskontor avses kontor för personliga besök vardagar mellan kl. 09.00-15.00.

⁵ Detta krav gäller inte medlare enligt föräldrabalken.

⁶ Lagmannen beslutar särskilt vilka advokater som ska ha häktningsjour under ett år.

God man enligt föräldrabalken/äktenskapsbalken, rättegångsbiträde, bodelningsförrättare, boutredningsman/skiftesman samt god man enligt samäganderättslagen:

- Advokat,
- biträdande jurist på advokatbyrå, eller
- annan jurist⁷ som visat sin lämplighet för dessa typer av uppdrag.

Medlare enligt föräldrabalken

Bedömningen av om någon ska bli uppsatt på denna lista görs av lagmannen i samråd med den domare vid tingsrätten som är ansvarig för handläggningsrutiner för indispositiva mål. Bedömningen görs med utgångspunkt i visad lämplighet för medlingsuppdrag enligt föräldrabalken. Det ska särskilt beaktas erfarenhet av medlingsuppdrag i familjerättsliga frågor, samt relevant utbildning avseende medling inom det familjerättsliga området och genomförande av barnsamtal.

Konkursförvaltare

Frågan om uppförande av konkursförvaltare på den s.k. förvaltarlistan prövas av lagmannen i samråd med tingsrättens utsedda konkursdomare.

⁷ Avlagd för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov (juristexamen, tidigare jur. kand.).